

Публикуван номер	:	C-67/24
Номер на доказателството	:	1
Регистрационен номер	:	1281428
Дата на подаване	:	29/01/2024
Дата на вписване в регистъра	:	30/01/2024
Вид на доказателството	:	Преюдициално запитване
<hr/>		
Номер на подаване чрез e-Curia	:	Доказателство DC200417
Номер на файл	:	5
Подател	:	Andrey Georgiev (J357453)

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 20113271

София, 16.01.2024 г.

СОФИЙСКИЯТ РАЙОНЕН СЪД, Гражданско отделение, 149 **СЪСТАВ**, в закрито заседание на шестнадесети януари две хиляди двадесет и четвърта година в състав:

РАЙОНЕН СЪДИЯ: **Елена Динева**

като разгледа гражданско дело № 22941 по описа за 2020 година, като взе предвид следното:

1. Производството е по реда на член 276, параграф 1 ДФЕС.
2. Отнася се до тълкуване на тълкуването на съображение 15 във вр. с член 3, букви а) и г) и член 5 от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка (ОВ L 7, 2009 г., стр. 1).

СТРАНИ ПО СПОРА:

3. 1. Ищец:

4. Ищец по делото е Р..... К....., български гражданин, с адрес в производството: България, гр. София, ул., №, вх., ап.

5. Представява се от адвокат Кавазова, с адрес: гр. София, бул. „.....“ №, ет., офис, тел. +359 89 6.....5, ел. поща:@gmail.com

6. 2. Ответник:

7. Ответници в производството са:

8. К..... Ч....., родена на 19..... г., гражданин на Канада, с адрес ST,, ON N5Y, Canada.

9. Д..... К....., роден на 20.... г., гражданин на Канада и Република България, с адрес ST,, ON N5Y, Canada

10. Е..... К....., роден на 20.... г., гражданин на Канада и Република България, с адрес ST,, ON N5Y, Canada

11. В производството се представляват от особен представител адв. Тинчев, с адрес: България, 1000 София, ул. №, ет., и с телефон: +359 88 7.....

ИСКАНИЯ НА СТРАНИТЕ:

12. Производството по делото е образувано по искова молба, подадена от Р..... К..... срещу К..... Ч....., Д.... К..... и Е..... К....., с искане за изменение на определена от съда издръжка.
13. С Решение №700-12-047782-164 от 07.09.2017 г. на Върховния съд на провинция Квебек, Семейно отделение, Окръг Требон, ищецът е осъден да заплаща два пъти месечно издръжка в размер на 613,75 канадски долара на Д К....., и Е..... К....., и съпругеска издръжка на К..... Ч..... в размер на 2727,5 канадски долара.
14. С предявяването на исковата молба иска от съда да измени присъдената издръжка, като я намали от 613,75 канадски долара на 180 лева в полза на Д.... К..... Ииска от съда да прекрати присъдената на Е..... К.... и К..... Ч..... .

НАЦИОНАЛНОТО ПРАВО:

15. **1. Граждански процесуален кодекс** (обн. в „Държавен вестник“ (ДВ), бр. 59 от 20 юли 2007 г., в сила от 01.01.2008 г., посл. изм., ДВ, бр. 15 от 22 февруари 2022 г., в сила от същата дата), накратко „ГПК“:

16. **„Обжалване с частна жалба**

Чл. 274. (1) Срещу определенията на съда могат да бъдат подавани частни жалби:

1. когато определението прегражда по-нататъшното развитие на делото, и
2. в случаите, изрично посочени в закона.

17. **Разглеждане и решаване на частната жалба**

Чл. 278. (1) Частните жалби се разглеждат в закрито заседание. Съдът, ако прецени за необходимо, може да разгледа жалбата в открито заседание.

(2) Ако отмени обжалваното определение, съдът сам решава въпроса по жалбата. Той може да събира и доказателства, ако прецени това за необходимо.

(3) Постановеното определение по частната жалба е задължително за долустоящия съд. (...)“

18. **2. Закон за лицата и семейството**, (обн., ДВ, бр. 182 от 9.08.1949 г., в сила от 10.09.1949 г., посл. изм. ДВ, бр. 120 от 29.12.2002 г.)

19. **„1.** Всяко лице, от момента на раждането си, придобива способността да бъде носител на права и задължения.

20. **2.** С навършване на 18-годишна възраст лицата стават пълнолетни и напълно способни чрез своите действия да придобиват права и да се задължават.

21. **3.** Лицата, които не са навършили 14-годишна възраст, са малолетни.“

22. **3. Семейен кодекс** (обн., ДВ. бр.47 от 23 юни 2009г., в сила от 01.10.2009 г., посл. доп. ДВ,. бр.67 от 4 август 2023 г.):

**Глава десета.
ИЗДРЪЖКА**

23. **„Право на издръжка**

Чл. 139. Право на издръжка има лице, което е неработоспособно и не може да се издържа от имуществото си.

24. **Ред на лицата, които дължат издръжка**

Чл. 140. (1) Лицето, което има право на издръжка, може да я търси в следния ред от:

1. деца и съпруг;
2. родители;
3. бивш съпруг;
4. внуци и правнуци;
5. братя и сестри;
6. дядо и баба и от възходящи от по-горна степен.

(2) Ако лицата от предходен ред нямат възможност да дават издръжка, дължат издръжка лицата от следващия ред.

(3) Когато няколко лица от един и същи ред дължат издръжка, задълженията между тях се разпределят съобразно възможностите им. Ако издръжката е давана от едно от тях, то може да търси от останалите това, което те са били длъжни да дават, заедно със законната лихва.

25. **Ред на лицата, които имат право на издръжка**

Чл. 141. Задълженият към няколко лица с право на издръжка е длъжен да я дава в следния ред:

1. деца и съпруг;
2. родители;
3. бивш съпруг;
4. внуци и правнуци;
5. братя и сестри;
6. дядо и баба и на възходящи от по-горна степен.

26. **Размер на издръжката**

Чл. 142. (1) Размерът на издръжката се определя според нуждите на лицето, което има право на издръжка, и възможностите на лицето, което я дължи.

(2) Минималната издръжка на едно дете е равна на една четвърт от размера на минималната работна заплата.

27. **Издръжка на ненавършилите пълнолетие деца от родители**

Чл. 143. (1) Всеки родител е длъжен съобразно своите възможности и материално състояние да осигурява условия на живот, необходими за развитието на детето.

(2) Родителите дължат издръжка на своите ненавършили пълнолетие деца независимо дали са работоспособни и дали могат да се издържат от имуществото си.

(3) Родителите дължат издръжка и когато детето е настанено извън семейството.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2019 г., в сила от 01.07.2020 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 101 от 2019 г.) По искане на родител или на лице по чл. 137, на което са възложени грижи за дете, съдът може да определи добавка към определената по съдебен ред издръжка за покриване на изключителни нужди на детето до размер, до който родителят може да я дава без особени затруднения. Съдът определя и срока, за който се дължи добавката.

28. **Издръжка на пълнолетни учащи се деца от родители**

Чл. 144. Родителите дължат издръжка на пълнолетните си деца, ако учат редовно в средни и висши учебни заведения, за предвидения срок на обучение, до навършване на двадесетгодишна възраст при обучение в средно и на двадесет и пет годишна възраст при обучение във висше учебно заведение, и не могат да се издържат от доходите си или от използване на имуществото си и родителите могат да я дават без особени затруднения.

29. **Издръжка на бивш съпруг**

Чл. 145. (1) Невиновният за развода съпруг има право на издръжка.

(2) Издръжката се дължи най-много до три години от прекратяването на брака, ако страните не са уговорили по-дълъг срок. Съдът може да продължи срока, ако получаващият издръжката е в особено тежко състояние, а задълженият може да я дава без особени затруднения.

(3) Правото на издръжка на бившия съпруг се прекратява, когато той встъпи в брак.

30. **Плащане на парична издръжка**

Чл. 146. (1) Паричната издръжка се изплаща ежемесечно. При забава се дължи законната лихва.

(2) Искът за издръжка се разглежда по реда на бързото производство по Гражданския процесуален кодекс.

31. **Отказ от издръжка**

Чл. 147. Отказът от издръжка за бъдещо време е нищожен.

32. **Забрана за прихващане**

Чл. 148. Не се допуска прихващане на вземане със задължение за издръжка.

33. **Издръжка за минало време**

Чл. 149. Издръжка за минало време може да се търси най-много за една година преди предявяването на иска.

34. **Изменение и прекратяване на издръжката**

Чл. 150. При изменение на обстоятелствата присъдената издръжка или добавката към нея може да бъде изменена или прекратена.

35. **Изгубване на правото на издръжка**

Чл. 151. (1) Не може да търси издръжка лице, което се е провинило тежко срещу онзи, който дължи издръжката, срещу негов съпруг, низходящ или възходящ.

(2) Алинея 1 не се прилага за издръжка на деца до навършване на шестнадесетгодишна възраст.

(3) Лишеният от родителски права не се освобождава от задължението да издържа детето си. Лишеният от родителски права поради виновно поведение не може да иска издръжка от детето си, по отношение на което е постановено лишаването.“

36. **4. Кодекс на международното частно право** (обн. ДВ, бр. 42 от 17 май 2005 г.; посл. изм. ДВ, бр. 106 от 22 декември 2023 г.):

37. **„Обща компетентност**

Чл. 4. (1) Международната компетентност на българските съдилища и други органи е налице, когато:

1. ответникът има обичайно местопребиваване, седалище според устройствения си акт или местонахождение на действителното си управление в Република България;

2. ищецът или молителят е български гражданин или е юридическо лице, регистрирано в Република България.

38. **Компетентност по дела за издръжка**

Чл. 11. Българските съдилища са компетентни по иски за издръжка освен в случаите по чл. 4, ал. 1 и когато търсещият издръжка има обичайно местопребиваване в Република България.

39. **Исключителна компетентност**

Чл. 22. Международната компетентност на българските съдилища и други органи е изключителна само когато това е изрично предвидено.

40. **Мълчаливо учредяване на компетентност на българския съд**

41. **Чл. 24.** (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) Когато компетентността на българските съдилища може да бъде уговорена със споразумение по чл. 23, ал. 1, тя се учредява и без такова споразумение, ако ответникът в срока за отговор на исковата молба, я приеме изрично или мълчаливо чрез действия по съществуващото на спора.

42. **Компетентност при промяна на обстоятелствата**

Чл. 27. (1) Ако основанието за международната компетентност е съществувало при образуване на делото, тя се запазва при последващото му отпадане в хода на производството.

(2) Ако при образуването на делото международната компетентност не е била налице, тя се учредява, ако основанието за нея възникне в хода на производството.“

43. **5. Национална съдебна практика**

44. **5.1. Решение № 131 от 01.06.2015 г. на ВКС по гр. д. № 6927/2014 г., III г. о.,** ГК, докладчик съдията Майя Русева), с което Върховният касационен съд на Република България се произнася по същество на спор, по обжалваното пред него решение № 16508/14 г. по гр.д. № 15397/13г. по описа на Софийския градски съд, за намаляване на издръжка, присъдена с Решение на Върховния съд на щат К., Съединени Американски Щати.

45. С обжалваното решение Софийски градски съд, като е приел, че е компетентен да се произнесе по подадения иск (предвид датата на постъпването му – предхождаща влизането в сила на Регламент (ЕО) 4/2009 на Съвета, и разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 2 КМЧП) и че приложимото по спора право е българското (чл. 87, ал. 2 КМЧП), е намерил същия за неоснователен. Посочил е, че ищецът е баща на ответницата (родена на 28.01.1996 г.), живял е със семейството си в САЩ, а след като се развел със съпругата си дъщеря им останала там с майка си и продължила образованието си. През 2007 г. той напуснал работата си и се завърнал в България. С решение от 31.07.09 г. на [Софийския градски съд], БО, по г. д. № Е-546/08, в сила от 3.06.10 г., е признато и допуснато на територията на Република България изпълнението на решение от 22.04.08 г. на Върховен съд на щата К. (в сила от същата дата) – в частта, с която А. Е. К. е осъден да плаща на малолетното си дете М. А. К. с постоянен адрес в [населено място], САЩ, ежемесечна издръжка по 1309щ. д., считано от 1.09.07 г. Съдът е приел, че не са налице основания за промяна на присъдената издръжка - тя е била определена с оглед необходимите средства за задоволяване на потребностите на детето предвид стандарта на държавата, в която е живяло с родителите си и където е останало след развода им, и следва да бъде съобразена с тези обстоятелства. Отразил е, че обстоятелството, че ищецът има друго малолетно дете (родено на 3.09.2012 г.), не следва да се обсъжда, тъй като понастоящем не дължи издръжка на вече пълнолетното дете М.. От друга страна, той е напуснал доброволно по-високоплатената си работа в САЩ, а след завръщането си в България е имал възможност да заплаща дължимата издръжка - сменял е често работните си места, получавал е високи за страната трудови възнаграждения, обезщетения при прекратяване на трудови договори, възнаграждения по граждански договори, през 2010 г. е продал собствен имот. В допълнение е посочено, че съгласно чл. 143, ал. 2 ГПК родителите дължат безусловно издръжка на своите ненавършили пълнолетие деца независимо дали са

работоспособни и могат да се издържат от имуществото си, а не се счита основание за изменение на размера на издръжката намаляването на доходите на задължения родител или заемане на работа, несъответстваща на квалификацията му, ако е с цел да не се осигурява определена издръжка на ненавършило пълнолетие дете.

46. Решението може да бъде намерено на следния адрес в интернет:
<https://www.vks.bg/pregled-akt.jsp?type=ot-deloid&id=50B246F1E99D0F28C2257E53004AF610>

47. 5.2. С Решение № 301 от 7.10.2013 г. на ВКС по гр. д. № 2578/2013 г., IV г. о., ГК, докладчик съдията Борис Илиев, е прието, че обжалваното въззивното решение се явява недопустимо, тъй като съгласно твърденията в исковата молба, със съдебно решение от 3.03.2006 г. по дело № 641/2004 г. на съд – първа инстанция (в) Кралство Испания, е прекратен бракът между ищеца А. Б. А. и Р. Д. Г., като със същото решение ищецът е осъден да заплаща на малолетната си дъщеря (ответницата А. Б. Д.) месечна издръжка от 250 евро. Към момента на постановяване на решението и ищецът, и ответницата са имали обичайно местопребиваване на територията на Кралство Испания, което се явява държава-членка по смисъла на Регламент (ЕО) № 4/2009 г. С определение № 35/9.12.2008 г. по ч. гр. д. № 408/2008 г. на Търговишки окръжен съд е допуснато изпълнението на решението на испанския съд на територията на Република България. Понастоящем ищецът е променил обичайното си местопребиваване и се е установил в България, намалели са многократно възможностите му да реализира доходи и не е в състояние да заплаща издръжка в определения от испанския съд размер. При тези фактически твърдения от българския съд е поискано да намали размерът на издръжката, която ищецът е осъден да заплаща на малолетната си дъщеря, от 250 евро на 80 лева.

48. Посочено е в съдебното решение, че само въз основа на твърденията и искането, формулирани в исковата молба, е следвало да се направи извод, че при условията на чл. 8, ал. 1 от регламент (ЕО) № 4/2009 г. българският съд се явява некомпетентен да разгледа иска. След като от съд в друга държава – членка е присъдил с решение издръжка в определен размер, без вискателят да е променил обичайното си местопребиваване, длъжникът не може да претендира промяна на това решение от съд в друга държава – членка. Това е допустимо само при изключенията, визирани в чл. 8, ал. 2 от Регламент (ЕО) № 4/2009 г., сред които обаче не е промяната на обичайното местопребиваване на длъжника (ищецът по делото). Посочено е, че още в отговора срещу исковата молба законният представител на ответницата е оспорил компетентността на българския съд и е заявил, че обичайното й местопребиваване е на територията на Кралство Испания. Този факт се установявал от доказателствата по делото, а и по него нямало спор между страните. Не се твърдяло и не се установявало от фактическа страна да е налице обстоятелство, което да обуславя приложението на някое от изключенията по чл. 8, ал. 2 от Регламент (ЕО) № 4/2009 г., така че българският

съд е бил длъжен и служебно да установи и обяви своята некомпетентност. Като не е сторил това, а е разгледал спорът по същество, съдът е постановил недопустимо решение - касационно основание по чл. 281, т. 2 ГПК. То следва да се обезсили, а производството по предявения иск - да се прекрати, като на ответницата бъдат присъдени разноските по делото.

49. Решението може да бъде намерено на страницата на Върховния касационен съд в интернет: <https://www.vks.bg/pregled-akt.jsp?type=otdelo&id=B9C4C9AEE38E5D30C2257BFD0028FA2C>

50. **5.3. Решение № 313 от 10.09.2012 г. на ВКС по гр. д. № 1076/2011 г., IV ГО:**

Според Решение № 280 от 28.09.2011 г. на ВКС по гр. д. № 1654/2010 г., III г. о., ГК, нуждите на лицата, които имат право на издръжка, се определят съобразно с обикновените условия на живот за тях, като се вземат предвид възрастта, образованието и другите обстоятелства, които са от значение за конкретния случай, а възможностите на лицата, които дължат издръжка се определят от техните доходи, имотното им състояние и квалификация. Двамата родители дължат издръжка на своите ненавършили пълнолетие деца съобразно с възможностите на всеки от тях поотделно, като се вземат предвид и грижите на родителя, при когото се отглежда детето.

Решението може да бъде намерено на страницата на Върховния касационен съд в интернет <https://www.vks.bg/pregled-akt.jsp?type=otdelo&id=133E725004D449DDC2257919004148A5>

51. **ФАКТИ ПО СПОРА:**

52. Основният предмет на главното производство пред настоящия съд е искане от ищеца Р..... К....., срещу ответниците К..... Ч..... – бивша съпруга; Д..... К..... – дъщеря, и Е..... К..... – син, за изменение на определена от съда издръжка.

53. Ищецът е български гражданин, осъден с Решение №700-12-047782-164 от 07.09.2017г. на Върховен съд, Семейно отделение, Канада, Провинция Квебек, Окръг Требон, да заплаща два пъти месечно издръжка в размер на 613,75 канадски долара на двете си ненавършили към онзи момент пълнолетие деца с канадско и българско гражданство, и съпругеска издръжка бившата си съпруга, канадска гражданка, в размер на 2727,5 канадски долара. Съдебното решение е влязло в сила.

54. Ищецът излага твърдения, че издръжката е присъдена с решението, с което Р..... К..... и К..... Ч..... са прекратили брака си с развод и са уредили въпроса относно мерките за упражняване на родителските права и издръжката на децата. Посочва че към момента на предявяване на исковата молба живее в Република България, гр. София.

55. Ищецът посочва, че синът му Е..... К..... е пълнолетен, но по силата на решението трябва да продължава да заплаща издръжка.
56. Ищецът твърди, че от края на 2018 г. е останал без работа, не притежава движими вещи и недвижими имоти. Подал е молба за обявяване в несъстоятелност в Канада, като със Сертификат за освобождаване от задължения, издаден от „Реймон Шабо Инк“ – лицензиран попечител за случаи на несъстоятелност, е определена датата за обявяване в несъстоятелност – 21.06.2018 г. През 2019 г. напуска Канада и се установява в гр. София.
57. Настоящият състав се е опитал да връчи съдебните книжа чрез съдебна поръчка на ответниците в Канада, на посочения по делото адрес, но те не са открити. Затова е призовал ответниците чрез залепване на уведомление на регистрирания им адрес в България, като им е назначил особен представител.
58. С отговор на искова молба, подаден от особения представител, се възразява, че българският съд не е компетентен да разгледа исквете. Като основания за възражението си посочва, че ответниците нямат обичайно местопребиваване в Република България.
59. Настоящият състав с Определение № 20082014/06.03.2023 г. е прекратил производството по делото, като е приел, че българският съд не е компетентен да разгледа спора по делото. В мотивната част на определението се е позовал на съображение 15 от Регламент 4/2009 г. на Съвета: *„За да се защитят интересите на взыскателите по вземания за издръжка и да се улесни доброто упражняване на правосъдие в Европейския съюз, следва да бъдат адаптирани правилата относно компетентността, произтичащи от Регламент (ЕО) № 44/2001. Обстоятелството, при което ответник има обичайно местопребиваване в трета държава, не следва повече да изключва прилагането на правилата на Общността относно компетентността и повече не следва да се предвижда позоваване на националните норми относно компетентността. Следователно в настоящия регламент следва да се определи в какви случаи съд в държава-членка може да упражнява субсидиарна компетентност.“* В определението е посочено, че Регламентът има универсално действие и се прилага за отношения с трети страни, каквато страна е и Канада.
60. Срещу определението за прекратяване на делото е подадена частна жалба от ищеца до Софийски градски съд, с която иска от въззивния съд да отмени обжалваното определение. С отговора на частната жалба ответниците намират обжалваното определение за правилно, като споделят мотивите на съда.
61. С Определение № 9114/01.08.2023 г. по частно гражданско дело №6599/2023г. на Софийския градски съд, в състав от председател: Божана Желязкова, и членове: Любка Голакова и Десислава Янева, е отменено определението на Софийски районен

съд и делото е върнато за продължаване на процесуалните действия. Според въззивния съд ответниците – деца на ищеца и настоящ жалбоподател, са български граждани, които постоянно живеят в Канада.

62. Софийският градски съд се мотивира, че Канада не е членка на Европейския съюз и поради това правилата за разпределение на компетентност между държавите – членки, посочени в чл. 3 (поради техническа грешка посочен като чл. 4 в текста на определенията) и следващите от Регламент (ЕО) № 4/2009 г. на Съвета са неприложими. Отделно от това посочва, че съображение 15 от Регламента касае възможността „взискателите“ да могат да предявят претенциите си за издръжки, независимо от това, че „ответникът“ има обичайно местопребиваване в трета държава, т.е. предмет на това съображение са претенциите, отправени от лицата, на който се дължи издръжка, а не тези на длъжника. Поради това съдът съобразява определенията, дадени в чл. 2, т. 10 от Регламента, на понятието „взискател“, според което взискател е всяко „физическо лице, на което се дължи или за което се твърди, че му се полага издръжка“, (аргумент и от решение по дело С-501/20 МРА). Поддържа, че съображение 15 пряко кореспондира с чл. 6 от Регламента, който урежда субсидираната компетентност на държава-членка, а не с чл. 3 от същия, който е неприложим като цяло, тъй като разпределя компетентност в отношение между държави-членки.
63. По отношение на ответницата – бивша съпруга на ищеца, установява, че същата е гражданин на Канада и по изложените мотиви приема, че е неприложимо правото на Съюза.
64. Според въззивната инстанция в отношенията, възникнали между страните по спора, не намират приложение и правила, установени с международен договор, тъй като не се установява двете държави да са страни по един и същи договор в областта на задълженията за издръжка.
65. Поради това въззивният съд е определил компетентността по повдигнатия правен спор съобразно правилата, установени в Кодекса за международното частно право на Република България. Приел е, че според чл. 11 КМЧП във връзка с чл. 4, ал. 1, т. 2 КМЧП, когато ищецът е български гражданин, както е в настоящия случай, компетентен да разгледа исковата претенция е българският съд.
66. Настоящият не споделя изводите, изложени в определенията на въззивната инстанция. У съда съществуват съмнения, че при решаване на правния спор съгласно задължителните указания на въззивния съд, ще бъдат нарушени нормите на правото на Европейския съюз и по-специално на Регламент 4/2009 г. относно международната компетентност.
67. Съгласно таблицата относно приложението на Хагската конвенция за издръжките от 2007 г. (<https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status->

table/?cid=131) същата не се прилага за канадската провинция Квебек. Конвенцията ще се прилага за провинция Онтарио, където са адресите на ответниците (но не е ясно дали е и обичайното им местопребиваване) от 01.02.2024 г.

68. **ВРЪЗКА С ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ТЪЛКУВАНЕ:**
69. Следва да се отбележи, че става въпрос за гражданскоправен спор с международен елемент, като ответниците са канадски граждани, а децата на ищеца са и български граждани.
70. Пред настоящия състав възникват няколко групи въпроси относно компетентността му по делата, първият от които се отнася до правилността на съждението на въззивния съд, че съображение 15 от Регламента изключва приложението на същия в отношенията между лица, които пребивават на територията на държава от Съюза и лица, които не се намират на тази територия. Следва да се има предвид, че изглежда, че Регламентът е предвидено да има универсално приложение, което не зависи от това дали има отношения с граждани на трета страна, поради което регламентът би следвало да се приеме за приложим. Следователно е налице основание да се установи дали компетентността на българския съд следва да се определя по чл. 6 от Регламент 4/2009 г., след като едната страна е гражданин на държава, която не е член на Европейския съюз, а вискателят е гражданин на трета държава.
71. С оглед на становището на въззивния съд следва да се даде и отговор на въпроса дали понятието „искове за издръжка“, предвидено като основно за определяне на предметния обхват на Регламента следва да се приеме, че включва и исковете за изменение на издръжка чрез нейното намаляване. Колебание по въпроса възниква поради заявената цел на регламента в съображения 9 – 11 да осигури закрила на вискателите по вземания за издръжка, а не на задължените лица. Съгласно т. 25 – 27 от Решението от 18.12.2014 г. по съединени дело C-400/13 и C-408/13 *Sanders* именно с тази цел следва да се тълкува и Регламентът. Поради това следва да се отговори и на въпроса дали уредбата на компетентността по Регламента извън неговия чл. 8 се прилага по дела за намаляване на вече определена издръжка, като се вземе предвид и това, че се засягат не само интересите на длъжниците за издръжка, но и на правоимащите на такава – ако не се прилагат правилата на Регламента, може да бъдат приложими правила за национална компетентност, които дават далеч по-широк избор на длъжника къде да заведе дело, като така затрудни защитата на уязвимите по презумпция вискатели.
72. По отношение на приложението на чл. 8, пар. 1 от Регламента, който урежда забрана производства за изменение на издръжка да се водят в държави, различни от тази на обичайното местопребиваване на вискателя, настоящият съдебен състав намира, че към момента не може да приложи разпоредбата, тъй като до 01.02.2024 г.

Канада не е страна по Хагската конвенция от 2007 г. След тази дата обаче Конвенцията не се прилага за провинция Квебек, а по делото съдът изпитва сериозни затруднения (тъй като не му е известен актуален адрес на ответниците в Канада) да установи дали обичайното местопребиваване на вискателите е в провинция Квебек или в провинция Онтарио, за която Конвенцията ще се прилага. При всички случаи обаче присъединяването на част от федералните провинции на Канада към Хагската конвенция от 2007 г. не влияе на допустимостта на въпросите, които се поставят, тъй като към настоящия момент настоящият съд е обвързан от указанията на Софийския градски съд да разгледа делото, а по мнението на тази контролна инстанция Регламентът не се прилага въобще по дела с участието на канадски граждани.

73. Ако Регламентът се прилага към искиове за намаляване на издръжката, следва да се установи и дали субсидираната компетентност, уредена в чл. 6, се прилага и когато освен общо гражданство, двамата от ответниците имат и друго такова. Изглежда, че целта на разпоредбата на чл. 6 е да установи възможност за компетентност по общо гражданство на страните като единствена възможна привръзка в случай, когато няма друг съд в рамките на Съюза или асоциираните държави, който може да разгледа иска, като целта е отново вискателят да може да предяви иска си пред съд, който би го разгледал ефективно. Въпреки това, когато този вискател пребивава в държава извън Съюза и искът е не за присъждане на издръжка, а за нейното изменение чрез намаляване, изглежда, че общото гражданство от удобство се превръща в тежест и въпреки, че вискателят няма близка връзка с държавата на второто си гражданство, той ще бъде принуден да се брани в процес в последната. В този случай съображенията по т. 30 и 45 от Решение от 05.09.2019 г. по дело C-468/18 *R срещу P* изглежда не защитават уязвимия вискател, което налага да се разгледа въпросът дали чл. 6 от Регламента има предвид под „общо гражданство“ пълна идентичност на гражданствата на вискател и длъжник, или може да се прилага и при множественост на гражданствата, които са различни за всяка от страните.

74. На последно място следва да се разгледа и въпросът дали иск за намаляване на издръжка може да се предяви по правилата на „съда по необходимост“ по чл. 7 от Регламента. Тази разпоредба се прилага съгласно съображение 16 от Регламента (ЕО) № 4/2009 г., когато няма достъп до съда, който би бил компетентен по останалите правила за компетентност, или ищецът не може разумно да заведе иска си в такъв съд, като изискването е да има „извънредни обстоятелства“ в тази насока. В случая се поставя въпроса дали целта не е да се улеснят само лицата, които имат право на издръжка, а не длъжниците за такава, за които изглежда не може да съществуват извънредни обстоятелства, които да изискват същите да получат издръжка като средство за продължаване на съществуването си. Следва да се има предвид, че такава компетентност не се съдържа в други регламенти, които урежда международна компетентност по граждански или търговски дела.

75. **СТАНОВИЩЕ НА ЗАПИТВАЩИЯ СЪД**

76. По мнение на настоящия състав българският съд не е компетентен да разгледа спора, поради следното:

77. Ищецът, който е български гражданин, подава исковата си молба за намаляване и прекратяване на присъдена със съдебно решение на Върховен съд на Квебек, Канада, издръжка в качеството си на длъжник. Двама от ответниците – неговите деца, са лица с двойно гражданство – българско и канадско, но обичайното им местопребиваване е в Канада. В интерес на вискателите е делото да бъде разгледано там, където им е обичайното местопребиваване, но не е ясно към момента дали чл. 8 от Регламента, който урежда подобно изключение, се прилага, а въззивният съд е дал задължителни указания в противния смисъл. В случая вискателят е лице, на което му се дължи издръжка и е по-слаба страна в процеса. Едната страна към момента на сезиране е била непълнолетна. В интерес на детето е производството да се разглежда в държавата, в която има обичайно местопребиваване.

78. Прилагайки критериите на Регламент (ЕО) № 4/2009 г. относно третия ответник, настоящият състав намира, че по отношение на бившата съпруга, канадска гражданска, не може да се приеме компетентност на българските съдилища.

79. Обстоятелството, че ищецът има качеството длъжник, не следва да дерогира компетентността на Регламента за сметка на вътрешното право и по-специално на разпоредбите на КМЧП, както е посочил Софийски градски съд в определението си, с което указва на настоящия съд да разгледа спора, тъй като е компетентен и за тримата ответници. Регламентът замества изцяло правилата за компетентност, уреждащи въпросите за издръжка в КМЧП и според настоящия съд тази унификация е необходима и важна за защитата на получаващите издръжка.

Така мотивиран, Софийският районен съд, 149. състав,

ОПРЕДЕЛИ:

ОТПРАВЯ по реда на чл. 267 ДФЕС до **Съда на Европейския съюз** следните преюдициални **ВЪПРОСИ**:

1. Следва ли съображение 15 от Регламент (ЕО) № 4/2009 г. на Съвета от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, да се тълкува в смисъл, че

допуска национална съдебна практика, според която международната компетентност на съдилищата, които разглеждат иски за издръжка на лица, които обичайно пребивават в трета страна (в случая – Канада), се определят по реда на националното право, а не на Регламента?

2. Следва ли чл. 3 и чл. 8 от Регламент (ЕО) № 4/2009 г. да се тълкуват в смисъл, че

допуска национална съдебна практика, според която понятието „иск за издръжка“ не включва иск за намаляване на издръжка, като приема разпоредбите на чл. 3 – 6 от Регламента се прилагат само за иски за търсене на издръжка?

3. Следва ли чл. 6 от Регламент (ЕО) № 4/2009 г. да се тълкува в смисъл, че понятието „общо гражданство“ се прилага и в случай, когато една или повече от страните имат двойно гражданство, или се прилага само в случаите на пълна идентичност на гражданствата?

4. Следва ли чл. 7 от Регламент (ЕО) № 4/2009 г. да се тълкува в смисъл, че допуска по претенции за намаляване на издръжка по иск на длъжника да се разглеждат като „изключителен случай“, когато вискателят за издръжка има обичайно местопребиваване в трета държава и няма друга връзка със съюза освен гражданството си?

СПИРА производството по гражданско дело **22941** по описа за **2020** година на Софийския районен съд, 149. състав, до постановяване на отговор на въпросите по-горе или прекратяване на производството от Съда на Европейския съюз.

ДА СЕ ИЗПРАТИ на Съда на Европейския съюз настоящото определение, ведно с копие на делото.

ДА СЕ ИЗПРАТИ препис от настоящото определение на Висшия съдебен съвет за публикуване на страницата в интернет.

Определението не подлежи на обжалване.

РАЙОНЕН СЪДИЯ: